

“Una fallida de Grècia tindria conseqüències incalculables”

EL TEMPS

Wolfgang Schäuble, ministre de Finances alemany.

El ministre de Finances alemany, Wolfgang Schäuble, de 67 anys, parla sobre l'amenaça de fallida estatal a Grècia, sobre la idea d'una reforma de la unió monetària europea i sobre les possibilitats dels plans fiscals del Partit Democràtic Liberal (FDP).

Parlem de Grècia i de la crisi de l'euro. El 1992, un prohom demòcrata-cristià va prometre als ciutadans alemanys: “Si un país, pel seu propi comportament, adquireix un dèficit alt, ni la comunitat ni cap país membre no té l'obligació d'ajudar-lo.” Sap qui ho va dir?

—Ho podrien haver dit molts.

—Fou l'actual president de la República Federal Alemanya, Horst Köhler, que aleshores negociava la unió monetària europea, com a secretari d'estat del Ministeri de Finances. Encara és vàlida aquesta frase?

—Sóc un defensor convençut de

la unió monetària. Aleshores jo pensava exactament igual que l'actual president. Però el món ha canviat. El mercat financer s'ha globalitzat amb una intensitat que no ens hauríem pogut imaginar. Hem viscut una crisi financera, de la qual els europeus hem de traure una conclusió: no podem permetre que la fallida d'un membre europeu com Grècia esdevinga un segon cas Lehman.

—Exagereu. Aquests darrers anys ha passat diverses vegades que un estat no ha pogut saldar els seus deutes, i això no ha fet caure el sistema financer mundial. Per què hauria de ser diferent, Grècia?

—Perquè Grècia forma part de la unió monetària europea. Els deutes de Grècia són tots en euros; ja no és clar com s'aguanta això i fins a on. Una

EL TEMPS

Protestes a Atenes, la capital de Grècia.

fallida del país tindria conseqüències incalculables. Grècia és tan rellevant per al sistema com un gran banc.

—Per tal d'evitar la fallida estatal, però, assumeix el trencament dels pactes europeus, que refusen expressament l'ajut entre els països membres.

—No és exactament això. El fet és que cap país membre no té l'obligació de fer pagaments a cap altre. Però si els països volen ajudar voluntàriament, com és el cas de Grècia, no només és permès, a Alemanya també li interessa: tots hi eixim guanyant si assegurem l'estabilitat de l'eurozona.

—Però els ciutadans alemanys no han entès així la unió monetària. Hom ens va assegurar que l'euro seria tan estable com el marc alemany. Ara els diners dels seus impostos flueixen en un país on una quarta part de la població es dedica al servei públic i on les pensions sovint són més altes que no els sous. Així es reforça la confiança en l'euro?

—Vull advertir del perill de fer populisme barat. En primer lloc, els

alemanys que han visitat Grècia com a turistes saben que el nivell de vida allí no és pas més alt que aquí. I en segon lloc, Grècia paga un preu molt alt per l'ajuda europea rebuda.

—Tanmateix, el govern alemany es va oposar durant mesos a l'ajuda estatal per a Grècia. Per què ha cedit?

—No hem cedit. Sempre hem dit: abans de parlar d'ajuda, Grècia ha de fer els deures. En aquest temps, el govern grec ha aprovat un programa d'estalvi convincent amb dures retallades en els drets adquirits pels ciutadans, i últimament fins i tot ha hagut d'endurir aquest programa. Per això ara la República Federal Alemanya està disposada a assumir la seua responsabilitat política europea.

—Nosaltres vam entendre de manera diferent la cancellera.

—Això és cosa vostra.

—Però no fórem els únics. Arreu d'Europa anomenaven Merkel *Madame Non*, perquè a Brussel·les es va oposar fermament a les ajudes alemanyes a Grècia.

—Aquest nom no li escau en absolut. La cancellera ha dit sempre que en darrera instància estariem disposats a ajudar, i ho hem portat a la pràctica.

—Dit d'una altra manera: us l'heu jugada.

—*Jugar-se-la* és una expressió equivocada, la cosa és massa seriosa. Alemanya ha assumit el seu lideratge europeu. Ajudem Grècia per evitar que el seu govern, malgrat el profund programa de sanejament, continue essent víctima de l'especulació monetària internacional. Una Europa eficient, tant políticament com econòmicament, és la millor previsió de futur per als alemanys. La unió monetària ens afecta a nosaltres i la nostra indústria d'exportació més que cap altre país. Això s'ha de dir i repetir, encara que no siga gaire popular a les enquestes.

—En canvi, fa la impressió que la cancellera posa atenció sobretot a les enquestes.

—La cancellera no únicament ha de prendre decisions a Brussel·les, sinó que també s'ha de preocupar que a

Alemanya el seu partit obtinga una majoria parlamentària.

—**Per tant, afirmeu que l'autoanomenada mestressa de casa suàbia i el ministre de Finances de Baden, Schäuble, simplement han posat sobre la taula allò que necessàriament s'havia de fer, i al darrer moment.**

—Estem disposats a fer allò que calga i al moment oportú.

—**El problema és que pràcticament ningú no creu que el programa de sanejament funcione. Les mesures d'estalvi ja condueixen a un afonament dràstic de l'economia local.**

—Si hom estira més el braç que la màniga i després s'ha de sanear, cal pagar-ne un preu. No fou diferent a Irlanda, ni a Estònia tampoc. Aquestes conseqüències són al mateix temps un estímul per a dur a terme una política sòlida.

—**La crisi grega excita sobretot els ànims, perquè hi ha més països europeus que estan endeutats fins al coll. Què passaria, per exemple, si ara Portugal o Itàlia demanaren ajuda financera?**

—No hi ha cap signe en aquest sentit. Per això cap ministre de Finances no respondria una pregunta especulativa d'aquesta mena. Si la respongues, faria malament la seua feina.

—**Seria possible que Europa deixara afonar-se un país com ara l'estat espanyol, després d'haver salvat Grècia i d'existir un tal precedent?**

—Hem d'evitar a Europa riscos sistèmatics. Ja hi ha el marc correcte per a això: el pacte d'estabilitat europeu, que preveu dures sancions quan un estat membre s'endeuta massa.

—**Això no obstant, el pacte no ha funcionat mai, perquè els països europeus sempre l'han evitat.**

—Hem de basar de nou el pacte en regles millors. Hi anem treballant. El president del Consell Europeu, Herman Van Rompuy, per a la primera reunió ja ha convidat un grup de treball que ha de discutir sobre les propostes corresponents. M'alegre de formar part d'aquesta comissió.

—**Molts economistes diuen que Europa no suportaria un altre cas com Grècia. Què en penseu?**

—Jo crec que, en realitat, aqueixos economistes no entenen que fomenten

el negoci d'especuladors tèrbols. La situació de Grècia no és en absolut comparable a la dels altres països. Sempre ha tingut dificultats amb els comptes, i hom es pot demanar si l'administració europea encarregada de l'estadística se'n podia haver adonat abans.

—**L'error decisiu de la UE fou, des del principi, que es decidira sobre les sancions en el cercle de ministres de Finances europeus. Així, el delinqüent i el jutge eren el mateix.**

—Hi ha alguna cosa d'això, però no hauríem de fer-ho tan senzill ni assenyalar els altres amb el dit. Al cap i a la fi, la República Federal Alemanya, sota un govern federal roig i verd, va trencar repetidament la barrera del 3% i, sota el meu predecessor Hans Eichel, s'aiguallí el pacte.

—**El comissari europeu d'Afers Econòmics i Monetaris, Olli Rehn, ha proposat de crear un fons per a amenaces posteriors de fallides estatals. Què us sembla?**

—Si necessitem un sistema per a casos semblants als de Grècia, també hem de respondre la pregunta de com podem fer que els creditors participen en els costos. En cada insolvència d'una empresa, els creditors han de renunciar a una part de les seues exigències. De manera que això hauria de passar també en un procediment d'insolvència per als estats. Solucionar açò és essencial. Aleshores les espe-

culacions ja no valdrien la pena. Però per a això no calen fons, sinó normes clares.

—**Rehn vol reformar les regles de l'euro, sense canviar els acords europeus. Creieu que és possible?**

—En tinc grans dubtes. No crec que en el marc dels acords d'avui dia siga possible, per exemple, llevar a un estat el dret de vot. Per tant, hem de parlar també d'un canvi dels acords.

—**Això vol dir que la reforma tardarà molt. En alguns països, per exemple, s'haurien de fer referèndums.**

—Bé, ja ho sabeu, en temps de crisi sovint les coses van molt de pressa. Exactament així fou en la crisi financera de fa dos anys. Recordeu-vos amb quina rapidesa es va cooperar internacionalment i s'endegaren les lleis de salvació.

—**És cert. Ara bé, amb la crisi financera el món s'ha empobrit en tot, però no s'ha fet més savi. Naturalment, açò serveix per als bancs, que s'oposaren amb vehemència a una regulació més forta. I alguns països van frenant. Desapareixen ara les bones intencions?**

—La pura necessitat fa que continuem lluitant per reglamentacions dels mercats financers. No afluixarem. I moltes coses ja s'han canviat en l'àmbit del G20 i en el de la UE. Per exemple, hem millorat la supervisió de les agències de qualificació. També hem

EL TEMPS
El primer ministre grec, Geòrgios Papandreou, i la cancellera alemanya, Angela Merkel.

EL TEMPS
El ministre d'Economia i Tecnologia alemany, Rainer Brüderle, i el ministre de Finances, Wolfgang Schäuble.

introduït estàndards vinculants per a la remuneració en el sector bancari. I impulsem més millores, com ara la de la norma sobre del capital propi. També insistirem perquè minven les especulacions del sector financer en els mercats de primeres matèries.

—A què us referiu?

—Hem de sotmetre tots els productes i tots els actors del mercat a regles. Aquest principi també ha de servir per a les matèries primeres. També les matèries primeres poden ser rellevants per al sistema de l'economia política.

—Vau dir una volta que la UE, com a última conseqüència, hauria de tenir la possibilitat d'excloure un país de la unió monetària.

—Això seria conseqüent. Mireu: per què Grècia ha de pagar ara, pels seus préstecs, interessos més alts que Lituània, tot i que tots dos països tenen grans deutes? La resposta és que Grècia no pot devaluar la seua moneda perquè és membre de l'eurozona. Per això seria raonable que els països de l'euro pogueren retirar-se en cas de necessitat de la unió monetària.

—Ara la qüestió està sobretot en els contribuents alemanys. El paquet de Grècia fa perillar el pla financer alemany?

—En absolut. Es tracta d'un crèdit que pagarà interessos de manera ordinària. Si tot va bé, l'estat alemany fins i tot hi farà negoci.

—Això no us ho creieu ni vós. Si Grècia no pot pagar els seus deutes íntegrament és un càrrega per als contribuents.

—El risc és assumible. El paquet consta de crèdits de l'Institut de Crèdit per a la Reconstrucció, que garanteix l'estat federal. Per a això no necessitem cap pressupost suplementari. Tanmateix, farem una llei, sobre la qual decidirà el Bundestag.

—El pressupost federal perilla per una altra banda ben diferent. L'FDP reclama una descàrrega fiscal de 16.000 milions d'euros. Però les arques de l'estat federal són buides. D'on traureu els diners?

—No comentaré la proposta de l'FDP. Em cenyesc al pacte de coalició.

—El pacte diu que als ciutadans se'ls descarregarà 24 milers de milions durant aquest període legislatiu.

—Sí, i almenys 4,5 milers de milions ja els hem llevats. Ara ens trobem en una conjuntura difícil i els ingressos fiscals decreixen. En vista d'aquesta evolució, en la confecció del pressupost del 2011 haurem de prendre una decisió. D'una altra banda: i tant que qualsevol pot fer propostes; al cap i a la fi, l'FDP farà un congrés.

—Diversos *länder* ja han indicat que no volen participar en el finançament de la reforma. L'estat

federal pot reunir aquesta suma milionària?

—Els acords de la coalició remeten als impostos sobre la renda, que participa en un 42,5% del pressupost de l'estat federal. Això són 8.000 milions d'euros. Sobre açò s'han d'entendre el govern federal i el parlament. No tenim cap influència sobre el Bundesrat [la cambra alta]. Cap *land* no és auxiliar executiu d'un govern federal, i el ministre de Finances no pot parlar per la majoria en el Bundesrat.

—Això què vol dir?

—Tenim una situació financera inusual i difícil als municipis. Per això també ens n'ocuparem; les finances municipals també són a l'acord de coalició. Quan observe els dos projectes em puc imaginar què podem dur endavant en aquesta legislatura i què, possiblement, es podrà dur a terme en una legislatura posterior. Siga com siga, ací s'aplica el fre al deute de la llei orgànica, que ens obliga a gastar, en un futur, només allò que ingressem.

—Realment estan en dificultats les ciutats i les comunitats?

—Algunes sí. Tenen una llibertat d'acció cada volta més estreta, algunes estan sota supervisió dels estats. És una situació perillosa, perquè l'autogestió municipal és el nucli del nostre sistema democràtic. Per això el problema financer dels municipis té prioritat en el nostre govern.

—Quan sentim això no podem creure que vulgueu abaixar els impostos.

—L'acord de coalició preval i ens hi cenyirem.

—Com és d'alta la probabilitat que no hi haja una reducció d'impostos, i que, així i tot, es mantinga el pacte de coalició?

—Si fora el cas, no seria cap contradicció. De fet, a l'acord hi ha una reserva financera. A més, aquest govern federal es mantindrà dins la llei orgànica. Això ho puc afirmar clarament. Per això sé que la nostra llibertat d'acció és reduïda. També sóc conscient que l'opinió popular dóna prioritat a la reducció del deute.

George Mascolo, Wolfgang Reuter i Michael Sauga

Traducció de Beatriu Vallès